

Ticari Satım Sözleşmelerinde Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu Bağlamında Ayıp İhbarında Şekil ve İspat Sorunu

Prof. Dr. Ömer Adil ATASOY *

Av. Hanife ÖZDİL **

Özet

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda satıcının ayıptan sorumluluğu m.219 vd. hükümlerinde düzenlenmiştir. Alıcının satım konusu maldaki ayıbı satıcıya bildirme yükümlülüğünün nasıl olacağı hakkında ise herhangi bir şekil şartı öngörülmemiştir. Ancak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu madde 18/III de, tacirler arasındaki bir takım ihbar ve ihtarların belirli şekillerde yapılacağı belirtilmiştir. Bu hüküm nedeniyle ticari satım sözleşmelerinde tacir sıfatına sahip olan alıcının herhangi bir şekil şartıyla bağlı olmaksızın ayıp ihbarında bulunup bulunamayacağı hususu tartışmalıdır.

Bu çalışmada ticari satımda ayıp ihbarının şekle tâbi olup olmadığı ve ispatı meselesi hukuk yazını ve Yargıtay kararları çerçevesinde incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ticari Satım Sözleşmesi, Ayıp, İhbar şekli, İspat

The Problem Of Form And Proof In The Notice Of Fault In The Context Of The Buyer's Warranter Dept In Commercial Sales Contracts

Abstract

The liability of the seller for fault is regulated in the Article 219 etc. in 6098 numbered Turkish Code of Obligations. If the buyer's sale subject matter is about how the obligation to report the fault of the asset to the seller will be, no form requirement is anticipated. However in the Article 18 / III of the Turkish Commercial Code No. 6102, it is mentioned that certain notices and warnings between traders will be made in certain forms.

* İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Öğretim Üyesi

** İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Yüksek Lisans Öğrencisi

Because of this verdict, the subject of whether or not the buyer who has the title of merchant in the contracts of commercial sale will be able to report the fault without being bound in any form requirement is controversial.

In this study, whether or not the fault report is subject to form and its proof will be examined within the framework of the Supreme Court decisions.

Keywords: *Commercial Sale Contract, Fault, Form of announcement, Proof*

Giriş

14/2/2011 tarihli 27846 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 13.01.2011 tarihinde kabul edilen 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18. maddesinin 3. fıkrası, **“Tacirler arasında diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar veya ihtarlar noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılır”** şeklindedir.

Kanun bu hükümlerle tacirler arasında bir kısım ihtar ve ihbarların belirli şekillerde yapılması gerektiği düzenlenmiştir. Ticari satım sözleşmelerinde satım konusu "şey" in ayıplı olması durumunda alıcının satıcıya ayıba ihbar yükümlülüğünün TTK. md. 18/III de belirtilen şekle uygun yapılmasının gerekip gerekmediği hususu tartışmalıdır. Bu durum, tacirler arasında sıkça ayıplı mal satışına ilişkin uyuşmazlıklar açısından, alıcı tacirin ayıptan doğan seçimlik haklarını kullanabilmesi ve bu hakkın kullanılmasının sonuçları bakımından önem arz etmektedir.

1. TİCARİ SATIM KAVRAMI VE TACİRLER ARASI TİCARİ SATIMLARDA SATICININ AYIPLI İFASINDA UYGULAMA ALANI BULACAK HÜKÜMLER

TTK Madde 23'de “Ticari satış ve mal değişimi” düzenlenmiş, tacirler arasında yapılan ticari satışlarda esas itibariyle TBK'nın ilgili hükümlerinin uygulanacağı belirtildikten sonra bu tür satışlar hakkında özel bazı hükümlere yer verilmiştir. Bu hükümlerin uygulanabilmesi için somut olayda ticari satışın mevcut olması gerekir.

Ticari satış, sözleşmenin her iki tarafının da tacir olduğu ve her iki tarafın da ticari işletmesi ile ilgili olan satıştır.

Tacirler arası ticari satımlarda satıcının ayıplı ifadan sorumluluğu esas itibarıyla TBK Madde 219 vd. hükümlerine tâbidir ancak tacirler arasındaki ticari satımlardan kaynaklanan ayıplı ifa hallerinde alıcının muayene ve ihbar külfetlerinin süresi hakkında TTK Madde 23/1-c de düzenlenmiş olan özel hüküm uygulanacaktır. Satıcının ayıplı ifasına ilişkin diğer konularda ise TBK md. 219 vd. hükümlerinde düzenlenen genel hükümler uygulama alanı bulacaktır.

2. TÜRK BORÇLAR KANUNU VE TÜRK TİCARET KANUNU UYARINCA SATICININ AYIBA KARŞI TEKEFFÜL BORCU

Satım konusu şeyin ayıplı olması tarafların edimleri arasındaki mübadele ve karşılıklı adil yarar amacını zedelemekte, edim ve karşı edim arasındaki denklik ilişkisinin bozulmasına neden olmaktadır. Ayıba karşı tekeffül borcunu düzenleyen kanun hükümlerinin amacı, tarafların edimleri arasındaki bozulan dengenin yeniden kurulmasıdır¹.

A. AYIPTAN SORUMLULUĞUN MADDİ ŞARTLARI

1. Satıcının Satılanı Teslim ve Mülkiyeti Geçirme Borcu Yerine Getirilmiş Olmalıdır

Türk Borçlar Kanunu Madde 207/1'de satış sözleşmesi tanımlanmıştır. Buna göre, satış sözleşmesi, satıcının, satılanın zilyetlik ve mülkiyetini alıcıya devretme, alıcının ise buna karşılık bir bedel ödeme borcunu üstlendiği sözleşmedir. Bu bağlamda satıcının ayıba karşı tekeffül hükümleri anlamında sorumlu tutulabilmesi için öncelikli şart, satıcının satılanı teslim ve mülkiyeti geçirme borcunu yerine getirmesidir.

Ayıplı malın ifa olarak sunulması halinde alıcı satılanın ayıplı olduğunu fark ederse, satılan şeyi ifa olarak kabul etmekten kaçınabilir. Böyle bir durumda alıcı, ayıba karşı tekeffül hükümlerinin uygulanması aşamasına geçilmeden satıcıyı borcun ifa edilmemesine ilişkin genel hükümler uyarınca sorumlu tutabilir. Alıcı bu halde alacaklı temerrüdüne düşmez.

¹ Şahiniz Cevdet Salih, *Tacirler Arası Ticari Satımlarda Satıcının Ayıplı İfadan (Ayıplı Mal Tesliminden) Sorumluluğu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008, s.27

2. Satılan Ayıplı Olmalıdır

Satıcının satılan malda varlığını vaat ettiği vasıfların veya maldan beklenen lüzumlu vasıf ve özelliklerin bulunmaması halinde satılan ayıplıdır.

- **Lüzumlu Vasıfların Bulunmaması Şeklindeki Ayıp:** Alıcının dürüstlük kuralı gereğince beklediği vasıfların satılarda bulunmaması ve satılanın kullanım amacı bakımından taşınması gereken vasıfları taşımaması durumudur. TBK Madde 219/1 de “...nitelik veya niteliği etkileyen niceliğine aykırı olan, kullanım amacı bakımından değerini ve alıcının ondan beklediği faydaları ortadan kaldıran veya önemli ölçüde azaltan maddi, hukuki ya da ekonomik ayıpların bulunmasından da sorumludur.” şeklinde belirtilmiştir.
- **Vaat Edilen Vasıfların Bulunmaması Şeklindeki Ayıp:** Vasıf vaadi, satıcının satılan şeyin olumlu vasıflara sahip olduğunu veya olumsuz niteliklerinin bulunmadığını bildirmesidir. Satıcının vaat ettiği vasıflar, maddi, ekonomik veya hukuki nitelikte olabilir.

3. Alıcı Ayıbı Bilmemelidir

TBK Madde 222 gereğince, alıcı, satılan malda var olan ayıpları daha önceden biliyorsa artık satıcı bundan sorumlu tutulamaz. Satıcı, olağan bir muayene ile anlaşılamayan ayıplardan, alıcıya güvence vermemiş olsa dahi sorumludur. Buna karşılık alıcının malı yeterince muayene etmesiyle anlaşılabilir ayıplardan satıcının sorumlu olabilmesi için bu konuda alıcıya ayrıca güvence vermiş olması gerekir. Ayıbın bilinmesi kavramı, alıcının ayıbın kapsamı ve önemi hakkında bilgi sahibi olması şeklinde anlaşılmalıdır.

Temsilci aracılığıyla yapılan satım sözleşmelerinde, sözleşmenin kuruluşu sırasında temsilcinin veya temsil olunan alıcının, ayıbı bilmesi satıcının sorumluluğunu ortadan kaldırır.

Satıcının ayıptan dolayı sorumluluğunun doğabilmesi için ayıpların satıcı tarafından bilinmesi gerekmez. Satıcı, satılanın ayıplı olduğunu bilmese dahi sorumludur.

4. Ayıp Hasar ve Yararın Alıcıya Geçmesinden Önce Mevcut Olmalıdır

Hasar ve yararın alıcıya geçmesinden sonra satım konusu şeye ilişkin ayıplardan satıcı sorumlu tutulamaz. Satıcının ayıplardan sorumluluğu taşınır satışlarında ziyetliğin devri, taşınmaz satışlarında ise tescil anından önceki bir nedenden kaynaklanan ayıplara ilişkindir².

5. Ayıba Karşı Tekeffül Sorumluluğu Sözleşme İle Kaldırılmamış veya Sınırlanmamış Olmalıdır

Satıcının ayıba karşı tekeffülü düzenleyen TBK Madde 219 hükmü emredici nitelikte değildir. Taraflar sorumsuzluk anlaşması yaparak maldaki ayıplardan satıcının sorumlu olmayacağını kararlaştırabilirler. Ancak, TBK Madde 221 uyarınca satıcı satılanı ayıplı olarak devretmekte ağır kusurlu ise, ayıptan sorumluluğunu kaldıran veya sınırlayan her anlaşma kesin hükümsüzdür.

B. AYIPTAN SORUMLULUĞUN ŞEKLİ ŞARTLARI

Satış sözleşmesi bakımından satıcının maldaki ayıplardan sorumlu tutulabilmesi için alıcının gözden geçirme ve bildirim *yükümlülüğünü* yerine getirmiş olması gerekir. Gözden geçirme ve bildirim alıcı bakımından bir yükümlülük niteliğinde olup alıcı bu yükümlülükleri yerine getirmese malı ayıplı hali ile kabul etmiş sayılır ve ayıp nedeniyle sahip olduğu hakları kaybeder.

Alıcının muayene yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için satın aldığı mal üzerinde doğrudan tasarruf edebilmesi gerekir, diğer bir ifade ile malın alıcıya sözleşmeyi ifa etme iradesiyle fiilen teslim edilmiş olması gerekir. Satış konusu mal, alıcıya teslim edilmeden önce alıcı malın ayıplı olduğunu bir şekilde öğrenmiş olsa bile ayıp ihbar süresinin başlangıcı yine de malın fiilen teslimidir.

Borçlar kanununda 223. Maddede alıcının “gözden geçirme ve satıcıya bildirme yükümlülüğü” düzenlenmiştir: *Alıcı, devraldığı satılanın durumunu işlerin olağan akışına göre imkân bulunur bulunmaz gözden geçirmek ve satılанда satıcının sorumluluğunu gerektiren bir ayıp görürse, bunu uygun bir süre içinde ona bildirmek zorundadır. Alıcı gözden geçirmeyi*

² Aydoğdu Murat - Kahveci Nalan, *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, s.149

ve bildirimde bulunmayı ihmal ederse, satılanı kabul etmiş sayılır. Ancak, satılarda olağan bir gözden geçirmeyle ortaya çıkarılamayacak bir ayıp bulunması hâlinde, bu hüküm uygulanmaz. Bu tür bir ayıbın bulunduğu sonradan anlaşılırsa, hemen satıcıya bildirilmelidir; bildirilmezse satılan bu ayıpla birlikte kabul edilmiş sayılır.

Türk Borçlar Kanunu'nun 223. Maddesine göre, adi satımda, olağan bir gözden geçirme ile ortaya çıkarılabilecek ayıplarda satıcının sorumlu tutulabilmesi için alıcının işlerin olağan akışına göre imkân bulur bulmaz malı muayene etmesi, ayıbın varlığı halinde, ayıbı uygun bir süre içinde satıcıya bildirmesi gerekir. Olağan bir gözden geçirme ile ortaya çıkacak bir ayıp yoksa satıcının sorumluluğuna gidilebilmesi için ayıp ortaya çıkar çıkmaz derhal, ayıp satıcıya bildirilmelidir.

Ticari satımlarda muayene ve ihbar yükümlülüğüne ilişkin olarak ise özel bir düzenleme getirilmiştir.

Malın ayıplı olduğu teslim sırasında açıkça belli ise alıcı iki gün içinde durumu satıcıya ihbar etmelidir. Açıkça belli değilse alıcı malı teslim aldıktan sonra sekiz gün içinde incelemek veya incelettirmekle ve bu inceleme sonucunda malın ayıplı olduğu ortaya çıkarsa, haklarını korumak için durumu bu süre içinde satıcıya ihbarla yükümlüdür. Diğer durumlarda, Türk Borçlar Kanununun 223 üncü maddesinin ikinci fıkrası uygulanır. (TTK Madde 23/1-c)

TTK Madde 23/1-c hükmüne göre, ticari satımlarda üç ayıp türü öngörülmüştür.

a. Açıkça Belli Ayıplar: Satılanın teslimi sırasında, onun muayene edilmesine gerek olmaksızın belli olan ayıplar: Bu tür ayıplar malın teslimi sırasında açık bir şekilde görülebilecek ayıplardır. Örneğin, satılan bir aracın aynasının ya da farının kırık olması. Bu tür ayıbın varlığı halinde alıcı iki gün içinde durumu satıcıya ihbar etmelidir.

b. Açıkça belli Olmayan Ayıplar: Satılanın teslimi sırasında açıkça belli olmayan fakat olağan bir muayene ile meydana çıkacak ayıplar (adi ayıplar) : Bu tür ayıplar olağan bir muayene ile görülebilecek ayıplardır.

Örneğin, satılan bir aracın koltuk ayar düğmelerinin bozuk olması. Bu tür ayıbın varlığı halinde, alıcı malı teslim aldıktan sonra sekiz gün içinde incelemeli veya incelettirmeli ve bu inceleme sonucunda malın ayıplı olduğu ortaya çıkarsa, haklarını korumak için durumu bu süre içinde satıcıya ihbar etmelidir.

c. Gizli Ayıplar: Maddi ve olağan bir muayene ile meydana çıkmayan ayıplar ise gizli ayıplardır. *Örneğin, satılan aracın motorunda bulunan bir ayıp nedeniyle aracın birkaç ay kullanılması sonucu motorunun arızalanması.* Bu tür ayıbın varlığı halinde alıcı, TTK Madde 23'ün TBK Madde 223'e yaptığı atıf gereğince, *ayıp ortaya çıkar çıkmaz* ayıbı hemen satıcıya ihbar etmelidir.

Teslim tarihi aynı zamanda zamanaşımı süresinin de başlangıç tarihidir. Gizli ayıplarda, gizli ayıp teslimden çok sonra ortaya çıksa bile zamanaşımı süresi yine teslimle başlar.

Gerek muayene gerekse ihbar yükümlülüğüne ilişkin TBK ve TTK ile getirilen hükümler yedek hukuk kuralı niteliğindedir. Tarafların sözleşme ile aksini kararlaştırmaları mümkündür. Dolayısıyla tarafların ihbara ilişkin süreleri uzatmaları veya kısaltmaları mümkün olduğu gibi, taraflar ayıbın niteliğine göre yasal hükümlerden farklı bir düzenlemeyi de kabul edebilirler.

C. AYIP HALİNDE ALICININ SEÇİMLİK HAKLARI

1. Sözleşmeden Dönme

Alıcı, satılanı geri vermeye hazır olduğunu bildirerek sözleşmeden dönme hakkını kullanabilir. Sözleşmenin dönme ile sona ermesi halinde taraflar birbirlerinden aldıklarını iade ile yükümlü hale gelirler.

Satılan, alıcıya yüklenebilen bir sebep yüzünden yok olmuşsa veya alıcı onu başkasına devretmişse ya da biçimini değiştirmişse alıcının sözleşmeden dönme imkânı sona erer. Alıcı bu durumda sadece satılanın değerindeki eksiklik karşılığının satış bedelinden indirilmesini talep edebilir.

TBK Madde 227/4 gereğince, alıcının, sözleşmeden dönme hakkını kullanması hâlinde, durum bunu haklı *göstermiyorsa hâkim, satılanın* onarılmasına veya satış bedelinin indirilmesine karar verebilir.

2. Satış Bedelinde Ayıp Oranında İndirim İsteme

Alıcı satış konusu şeyi kendisinde tutmak niyetindeyse, ayıp nedeniyle maldaki değer azalmasının satıcı tarafından ödenmesini isteyebilir.

TBK Madde 227/5 gereğince, Satılanın değerindeki eksiklik satış bedeline çok yakın ise alıcı, ancak sözleşmeden dönme veya satılanın ayıpsız bir benzeriyle değiştirilmesini isteme haklarından birini kullanabilir. Bu durumda indirim isteme hakkı kullanılamaz.

3. Satılanın Ayıpsız Misliyle Değiştirilmesini İsteme

Satılanın misli eşya olması halinde alıcı bu seçimlik hakkını da kullanabilir. Ancak, satılan, alıcıya yüklenebilen bir sebep yüzünden yok olmuşsa veya alıcı onu başkasına devretmişse ya da biçimini değiştirmişse alıcının değiştirme imkânı sona erer. Alıcı bu durumda sadece satılanın değerindeki eksiklik karşılığının satış bedelinden indirilmesini talep edebilir.

TBK Madde 227/3 gereğince, satıcı da alıcıya aynı malın ayıpsız bir benzerini hemen vererek ve uğradığı zararın tamamını gidererek alıcının seçimlik haklarını kullanmasını önleyebilir.

4. Satılanın Onarılmasını İsteme

TBK Madde 227/1-3 gereğince, alıcı, onarımın aşırı bir masrafa yol açmaması koşuluyla *bütün masrafları satıcıya ait olmak üzere* satılanın ücretsiz olarak onarılmasını isteyebilir.

D. AYIPLI MAL VE HİZMET İFALARINDA DAVA ZAMANAŞIMI SÜRELERİ

Ticari satımlarda ayıptan doğan hakların kullanılabilmesi bakımından, genel hüküm niteliğindeki TBK Madde 231/1 hükmü uygulama alanı bulacaktır. Buna göre, satıcı daha uzun bir süre için üstlenmiş olmadıkça ticari satımlarda da satılanın ayıbından doğan sorumluluğa ilişkin her türlü dava, satılandaki ayıp daha sonra ortaya çıksa bile, satılanın alıcıya devrinden başlayarak 2 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Ancak, satıcı satılanı ayıplı olarak devretmekte ağır kusurlu ise 2 yıllık zamanaşımı süresinden yaralanamaz. Belirtmek isteriz ki eski TTK 'da 6 aylık bir zamanaşımı süresi öngörülmüşken yeni TTK 'da bu süre kaldırılmıştır.

3. TİCARİ SATIMLARDA AYIP İHBARININ ŞEKLİ VE İSPATI SORUNU

Türk Borçlar Kanunu açısından ayıp ihbarının yapılması herhangi bir şekil şartına tabi kılınmamıştır. Böyle olmakla birlikte 6102 sayılı *Türk Ticaret Kanununda: Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar veya ihtarlar noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılır (TTK MADDE 18/3)* hükmü düzenlenmiştir. Bu hükme ilişkin olarak iki husus tartışmalıdır.

1. Öngörülen Şeklin Geçerlilik Şartı Mı Yoksa İspat Şartı Mı Olduğu Tartışması

TTK Madde 18/3 hükmü kapsamında tartışılan hususlardan birisi hükmün getirdiği şekil koşulunun geçerlilik şekli mi yoksa ispat şekli mi olduğudur. Bu tartışma aslında 6102 sayılı TTK Madde 18/3'ün eski kanundaki karşılığı olan 6762 sayılı eski TTK Madde 20/3 hükmünden kaynaklanmaktadır: *Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmek veya mukaveleyi fesih yahut ondan rücu maksadıyla yapılacak ihbar ve ihtarların muteber olması için noter marifetiyle veya iadeli taahhütlü bir mektupla yahut telgrafla yapılması şarttır (ETTK Madde 20/3).*

Eski kanunda madde metnindeki “şarttır” ibaresinden ve “muteber olması için” ibaresinden bu hükümde öngörülen hükmün geçerlilik şartı olduğu hususu anlaşılmaktadır. Doktrindeki hâkim görüşe göre, *ETTK Madde 20/3* hükmünde öngörülen şekil geçerlilik şartıdır³. Bu nedenle bu hükümde öngörülen hususlara ilişkin ihtar ve ihbarlar, hükümde gösterilen şekillerden biri ile yapılmalıdır. Hükümde belirtilen ihbar ve ihtarlar, hükümde belirtilen şekillerde yapılmazsa, geçersiz sayılır.

Ancak ticaret hayatının pratik ihtiyaçları karşısında söz konusu ihtar ve ihbarlar için öngörülmüş olan şeklin ispat şartı olduğu bazı yazarlar ve *Yargıtay Kararlarında* kabul edilmiştir⁴.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 12.03.1997 tarih ve 996/11-951 E. 997/178 K. Sayılı kararında, *hükümde öngörülen şekillerin geçerlilik şartı olmayıp*

³ İmregün Oğuz, *Kara Ticareti Hukuku Dersleri*, İstanbul 2005, s.148

⁴ Şahiniz, s. 78

*ispat şartı olduğunu belirterek, faksla yapılan fesih bildiriminin geçerli olduğuna karar vermiştir*⁵.

Tartışmalar devam ederken Eski TTK yürürlükten kalkmış ve Yeni TTK yürürlüğe girmiştir. Yeni TTK Madde 18/3 hükmünde eski kanundan farklı olarak “şarttır” ve “muteber olması için” ibaresine yer verilmemiştir. Ayrıca, söz konusu hükmün gerekisinde: “... *Tasarı ile bu maddenin üçüncü fıkrasında üç köklü değişiklik yapılmıştır: Hükümdeki şekil, geçerlilik şartı olmaktan çıkarılmış, ispat şartına dönüştürülmüştür. Bu amaçla eski metinde yer alan “muteber olması için” ibaresine metinde yer verilmemiştir. Bu değişikliğin sebebi, geçerlilik şartının artık haklı bir gerekçesinin bulunmaması ve teknikteki hızlı gelişmedir. Ayrıca hiçbir modern kanunda bu kadar ağır bir geçerlilik şartı yer almamaktadır. Şartın tacir gibi basiretli bir işadama için öngörülmüş olması da anlamsız bulunmuştur...*” ifadeleriyle yeni kanunda şartın ispat şartına dönüştüğü belirtilmiştir.

Doktrinde yeni kanunda düzenlenen şeklin ispat şekli olduğu kabul edilmektedir⁶. Ancak hükmün gerekçesinde bu bir ispat şartıdır vurgusu yapılarak tartışmaların önü alınamadığı zira getirilen şart ispat şartı ise neden bu kadar ayrıntılı bir düzenleme yapılmıştır sorusuna tatminkâr bir cevap verilemediği de belirtilmektedir⁷.

2. Tacirler Arasındaki Ticari Satımlardan Kaynaklanan Ayıp İhbarının Hükümde Öngörülen Şekil Şartına Tabi Olup Olmadığı Tartışması

Tacirler arasında ticari satımlara ilişkin ayıp ihbarlarının bu hükmün kapsamına girip girmeyeceği hususu doktrinde ve uygulamada tartışmalıdır. TBK açısından şekle tabi olmayan ayıp ihbarı TTK açısından şekle tabi kılınmıştır denilebilir mi?

Doktrinde aksi yönde fikirler⁸ bulunmakla birlikte hâkim görüşe göre, ayıp ihbarı TTK Madde 18/3 (Eski TTK Madde:20/3) hükmünde öngörülen

⁵ Şahiniz, s. 78

⁶ Bozkurt Tamer, *Ticari İşletme Hukuku*, 12 Levha Yayınları, İstanbul 2013, s. 98. -Arkan Sabih, *Ticari İşletme Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (T.İş Bankası A.Ş Vakfı)*, Ankara 2011, s.154

⁷ Arıkan Mustafa, “*Ticari Satım Sözleşmelerinde Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu ve Bu Bağlamda 6102 Sayılı TTK. m. 18/ü Hükümünün Değerlendirilmesi*”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, cilt:18, sayı:2, 2012, s.14

⁸ Tunçomağ Kenan, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, İstanbul 1977, s.137

şekil şartının kapsamına girmez. Bu nedenle tacirler arası ticari satımlarda ayıp ihbarının yapılması herhangi bir geçerlilik şekline tabi değildir.

Bu görüşe göre, 6102 sayılı TTK Madde 18/3 de sözü edilen şekil şartı, sadece sözleşmenin diğer tarafını temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe ve sözleşmeden dönmeye ilişkin olup bunun dışında kalan hususlar hükmün uygulama alanı dışındadır. *Bu hüküm istisnai nitelikte* olup bu hükümde hangi ihtar ve ihbarların burada öngörülen şekle tabi oldukları sınırlayıcı (tahdidi) şekilde sayılmıştır. Bu hükümde ayıp ihbarından söz edilmemiştir. Ayrıca, istisnai nitelikteki hükümlerin genişletici yoruma tabi tutulması mümkün değildir, bu nitelikteki hükümler daraltıcı yoruma tabi tutulabilirler⁹. Bu durumda, ticari satımlarda ayıp ihbarının noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemiyle yapılması zorunlu değildir¹⁰. Bu nedenle ayıp ihbarının yapıldığı her türlü delille ispat edilebilir. Bununla birlikte yine hâkim görüşe göre, alıcı fesih hakkını kullanmak isterse ayıp ihbarı bakımından değil de fesih beyanı bakımından TTK Madde 18/3 deki şekle uyulması gerekir¹¹. Bu görüşe göre, ayıp ihbarında temel amaç maldaki ayıptan satıcıyı haberdar etmek olup bu nedenle ayıp ihbarı sözlü bir şekilde yapılabileceği gibi bir eylem ile de gerçekleştirilebilir¹².

Bir başka görüşe göre ise “Bir tacir, satın aldığı maldaki ayıbı ihbar edecek ise, yapacağı ihbar TTK. 18/3 kapsamına girmez; fakat, ayıp ihbarı ile birlikte sözleşmeden dönme hakkını da kullanıyorsa, belirtilen üç şekilden birine uymak zorundadır”¹³.

Kanaatimizce, ticari satım sözleşmelerinde satım konusunun nitelik, nicelik ve ücret yönünden adi satımlardan farklı olması dikkate alınarak her ne kadar kanun metninde ayıp ihbarının bu şekillerden biri ile yapılması açık bir şekilde ifade edilmese de işin önemine ve ayıp ihbarıyla elde edilmek istenen hukuki sonuca göre, TTK Madde 18/3 hükmünün uygulama alanının ayıp ihbarını da kapsamı gerektiği düşüncesini taşımaktayız.

⁹ Şahiniz, s.79.- Arkan, s.155

¹⁰ Arıkan, s.15

¹¹ Bozkurt, s.155.

¹² Arı Zekeriyya, “Ticari Satışlarda Alıcının Muayene ve İhbar Külfeti”, www.e-akademi.org, (Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi), Sayı: 113, Temmuz 2011, s.21

¹³ Bahtiyar Mehmet, *Ticari İşletme Hukuku*, Beta Yayını, 15. Bası, İstanbul, 2014, s. 102.

3. Yargıtay Kararlarında Ayıp İhbarının Şekli:

TTK Madde 18/3 de sayılmış olan şekil şartının ayıp ihbarı konusunda geçerli olup olmadığı ile ilgili Yargıtay'ın farklı kararları mevcuttur.

Yargıtay 19. HD, E: 2015/11602 K:2015/17407. Sayılı ve 22.12.2015 tarihli kararında “...*Ayıp ihbarının yapıldığını ileri süren kişi ayıp ihbarının 6762 sayılı TTK'nun 20.maddesinde öngörülen şekilde yapıldığını kanıtlamalıdır. 6762 sayılı TTK'nun 20/3. maddesine göre, ayıp ihbarının noter marifetiyle veya iadeli taahhütlü mektupla yahut telgrafla yapıldığı kanıtlanmalıdır...*” ifadelerine yer verilerek tacirler arasında ayıp ihbarının TTK. Madde 18/3 (Eski TTK. m. 20/3) aranan şekil şartına tâbi olduğu ve şeklin ispat şekli olduğu kabul edilmiştir¹⁴.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun kararları da bu yöndedir. T.C. Yargıtay HGK E. 2014/19-861 K. 2016/632 T. 25.5.2016'lı kararında “...*davacının ayıp ihbarını olayın meydana geldiği tarihteki yasal düzenlemelere uygun delillerle kanıtlayamadığı yönündeki Özel Daire bozma kararının doğru olduğu sonucuna varılmıştır.*” ifadelerine yer vererek ayıp ihbarının yapıldığının ispatının TTK Madde 18/3 (ETTK Madde : 20/3) belirtilen şekillerle, yani noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla, güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılması gerektiğini ve maddede belirtilen şartın ispat şartı olduğunu kabul etmiştir¹⁵.

Buna karşılık Yargıtay 11. HD.'nin kararlarında ise ayıp ihbarının tacirler arasında dahi şekle tâbi olmadığı savunulmaktadır¹⁶. Yargıtay 15. HD. de ticari satımlarda ayıp ihbarının şekle tabi olmadığı ve her türlü delille ispat edilebileceğini kabul etmiştir. Yargıtay 15. HD., 14.06.2016 T., 2015/4872 E., 2016/3397 K. kararında: “...*Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre; ayıp ihbarının şekil koşuluna bağlı olmadığı ve ayrıca;*

¹⁴ <https://emsal.yargitay.gov.tr> (Erişim tarihi: 06.05.2017), Aynı yönde bakınız: Yargıtay 19. HD, 20.03.2003 T., E:2002/287, K:2003/2427 (Şahiniz s.80-dipnot:226), Yargıtay 19. HD., 30.09.2010 T., 2010/999 E., 2010/10499 K. <https://emsal.yargitay.gov.tr> (Erişim tarihi: 06.05.2017)

¹⁵ <https://emsal.yargitay.gov.tr> (Erişim tarihi: 06.05.2017)

¹⁶ Yargıtay 11. HD, 09.03.1998 T., E: 1997/9174, K: 1998/1531: “...*Davacı, satıma konu emtiadaki ayıbın gizli ayıp olduğunu ileri sürmüş olup, bu konuda delillerini ibraz etmiş tanık dahi göstermiştir. Ayıp ihbarının yapıp yapılmadığı hususu tanıkla dahi kanıtlanabilir. O halde, davacı vekilinin ayıp ihbarının süresinde yapıldığına ilişkin tanıkları dinlenip, diğer deliller ile birlikte değerlendirilip sonucuna göre bir karar vermek gerekirken, eksik incelemeye dayanılarak hüküm kurulması doğru görülmemiştir...*” <http://www.turkhukuksitesi.com>. (Erişim tarihi: 12.11.2016)

hukuki bir işlem değil “hukuki işlem benzeri bir fiil” olması nedeniyle süresi içerisinde ayıp ihbarının yapıldığının tanık da dahil olmak üzere her türlü delille kanıtlanabileceği kabul edilmektedir...” ifadelerine yer vermiştir¹⁷.

4. TİCARİ SATIMLARDA AYIP İHBARININ İSPATI MESELESİ

Yargıtay’ın ayıp ihbarının yapıldığının ispatı konusunda verdiği farklı kararlara yukarıda değinilmiştir. Yargıtay bir kısım kararlarında tacirler arasında ayıp ihbarının yapıldığının TTK Madde 18/3 hükmünde belirtilen şekillerde ispatlanması gerektiğini belirtirken bir kısım kararlarında tacirler arasında olsa dahi ayıp ihbarının yapıldığının her türlü delille ispatlanabileceği belirtilmiştir.

Yargıtay 19. Hukuk Dairesi kararlarının çoğunluğunda ayıp ihbarının TTK Madde 18/3 (ETTK Madde 20/3) kapsamında olduğunu, bu kapsamda ayıp ihbarının madde metinde belirtilen şekillerde yapılması gerektiğini belirtmiştir. Ancak aşağıdaki kararlarda da görüleceği üzere bazı kararlarında ayıp ihbarının “yazılı” şekilde yapılması gerektiği ve bu hususun yazılı delille ispatlanması gerektiğini, bazı kararlarında da e-mail’in ayıp ihbarının yapıldığına delil oluşturacağını belirtmiştir.

Yargıtay 19. HD. 16.01.2014 T., 2013/16010 E , 2014/1319 K.¹⁸ : “... Dava ayıplı maldan dolayı açılan aynen iade davasıdır. Davacı taraf davaya konu aracın kapısının boyasının orijinal olmadığını 29.09.2011 tarihinde aracı götürdüğü serviste öğrendiğini iddia etmiş ve bu durumu hemen ertesi gün maille ihbar olunan Volvo A.Ş.ye bildirmiştir. Bu durumda mahkemece söz konusu mail üzerinde durulup ayıp ihbarının süresinde yapıldığı hususu gözetilmeden ve ayıbın niteliği konusunda uzman bilirkişiden rapor alınmadan yazılı şekilde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir...”

Yargıtay 19. HD., 09.01.2014 T., 2013/16008 E. , 2014/852 K. ¹⁹: “... Dava ayıplı mal iddiasıyla açılan alacak davasıdır. Dosya incelendiğinde davaya konu malın teslim tarihinin 31.05.2011, davanın açıldığı tarihin

¹⁷ <https://emsal.yargitay.gov.tr>. (Erişim tarihi: 06.05.2017), Aynı yönde bakınız: Yargıtay 15. HD. 13.05.2011 T., 2010/7511 E., 2011/2896 K. <https://emsal.yargitay.gov.tr>. (Erişim tarihi: 06.05.2017)

¹⁸ <https://emsal.yargitay.gov.tr>. (Erişim tarihi: 06.05.2017)

¹⁹ <https://emsal.yargitay.gov.tr>. (Erişim tarihi: 06.05.2017)

ise 28.07.2011 olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu tarih aralıklarında davacının ayıp ihbarı yaptığına dair YAZILI bir delil dosyada mevcut değildir. Mahkemece tacir olan davacının TTK ve TBK’da belirtilen sürelerde basiretli bir tacir gibi davranarak ayıp ihbarını yapmadığı ve tanık beyanları dışında ayıp ihbarı yapıldığına dair delil olmadığı gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir...”

Yargıtay kararları ve doktrinde ayıp ihbarının ispatı noktasında farklı görüşler mevcuttur. Kanaatimizce tacirler arasındaki ayıp ihbarının TTK madde 18/3 de düzenlenen madde metninde açıkça belirtilmemiş olsa da bu madde kapsamında kaldığı ve maddenin gerekçesi de göz önüne alınarak maddede belirtilen şeklin ispat şekli olduğu kabul edilmelidir. TTK Madde 18/2 de düzenlenen her tacirin ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekeceği yönündeki hüküm dikkate alınarak alıcı tacirin ayıp ihbarını yaptığını TTK Madde 18/3 de belirtilen şekillerde ispat etmesi gerektiği kabul edilmelidir. Zira büyük meblağlı ve kapsamlı ticari satım sözleşmelerinde ayıp ihbarının yapıldığının tanık gibi takdiri delillerle ispat edilebileceğinin kabulü satıcı tacirin ekonomik olarak zor durumda kalmasına sebep olabilecektir. Ayıp nedeniyle doğacak seçimlik haklar TBK Madde 227’ ye göre; sözleşmeden dönme, satış bedelinden ayıp oranında indirim isteme, satılanın ayıpsız misliyle değiştirilmesini isteme, satılanın ücretsiz onarılmasını isteme hakları olup kapsamlı ve sözleşmeyi önemli bir şekilde etkileyen, sözleşmenin sonuçları ve karşı edim üzerinde değişiklik yapan, yenilik doğuran haklardır. Bu husus da göz önünde tutulduğunda tacirler arasındaki ayıp ihbarının TTK Madde 18/3 de belirtilen şekillerden biri ile yapılarak yazılı delil ile ispatlanması gerektiği kabul edilmelidir.

5. TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA AYIPTAN DOĞAN SORUMLULUK VE TİCARİ SATIMDAN FARKI

6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (TKHK) 8. maddesi ve devamındaki hükümlerinde *ayıplı ifa ve ayıplı ifadan doğan sorumluluk düzenlenmiştir*. Satıcı tarafından alıcıya teslim edilen mal 6502 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinde yer alan durumlardan birinin varlığı halinde ayıplı olarak kabul edilmektedir.

Tüketiciler açısından ayıptan doğan sorumluluk hükümlerine

başvurabilmek için adi satımda ve ticari satımda aranan muayene külfetine 6502 sayılı kanunda yer verilmemiştir. Bu nedenle tüketiciler açısından böyle bir külfetin olmadığı kabul edilmelidir.

4077 Sayılı Eski TKHK’de tüketicinin satın alınan malda meydana gelen ayıbı malın teslim tarihinden itibaren 30 gün içinde satıcıya bildirme yükümlülüğü bulunmaktaydı. İhbar yükümlülüğünün süresinde yerine getirilmemesi halinde ise tüketici, kanunda öngörülen seçimlik haklarını kullanamamaktaydı. 6502 sayılı TKHK da ise 30 günlük ihbar süresi kaldırılmıştır.

TKHK’nin 10’uncu maddesinde tüketici lehine ispat kolaylığı öngörülmüştür: *Teslim tarihinden itibaren altı ay içinde ortaya çıkan ayıpların, teslim tarihinde var olduğu kabul edilir. Bu durumda malın ayıplı olmadığına ispatı satıcıya aittir. Bu karine, malın veya ayıbın niteliği ile bağdaşmıyor ise uygulanmaz (TKHK Madde 10/1).*

Bu maddeye göre, malın teslimi tarihinden itibaren 6 ay içinde ortaya çıkan ayıpların teslim tarihinde var olduğu kabul edilecek ve malın ayıplı olmadığına ispatı satıcıya ait olacaktır. Satıcının, ayıbın teslim tarihinden itibaren 6 ay içinde ortaya çıkması ve satıcı tarafından malın teslim tarihinde ayıplı olmadığına ispatlanamaması halinde ayıptan sorumlu olması gündeme gelecektir. Bu yeni düzenleme ile birlikte, satıcılara yüklenen ödevler artmakta olup, tüketicilerin bu kapsamda dürüstlük karinesine uygun hareket etmesi öngörülmektedir. Tüketicinin sözleşmenin kurulduğu anda ayıptan haberdar olduğu veya haberdar olmasının beklendiği durumlar ise bu madde kapsamına girmez.

Bu çözümün satıcıyı mağdur edeceği ve alıcının satıcı aleyhine spekülasyon imkanı kazandığı düşünülmemelidir. Unutmamak gerekir ki, tüketici ayıptan doğan haklarını kullanmak için zaten zamanaşımı süresi içinde satıcıya başvurmalıdır. Bu başvuru, olayların birçoğunda ayıbın tespitinden kısa süre sonra olacaktır. Alıcının satıcıya başvurmadığı, hafif ayıplı malı kullanmaya devam ettiği ve zamanaşımı süresinin dolmasına yakın satıcıya başvurarak malı değiştirmek istediği bir durum ise zaten ya hakkın kötüye kullanılması sayılarak MK m. 2, f. 2 çerçevesinde değerlendirilecek ya da ilgili ayıbın malın tesliminden sonra, yani tüketicinin kusurundan

kaynaklanmış olması ihtimali ağır basacaktır.²⁰

TKHK madde 11 de ise tüketicinin ayıplı ifa karşısında başvurabileceği seçimlik haklar belirtilmiştir. Bu seçimlik haklar,

- Satılanı geri vermeye hazır olduğunu bildirerek sözleşmeden dönme,
- Satılanı alıkoyup ayıp oranında satış bedelinden indirim isteme,
- Aşırı bir masraf gerektirmediği takdirde, bütün masrafları satıcıya ait olmak üzere satılanın ücretsiz onarılmasını isteme,
- İmkân varsa, satılanın ayıpsız bir misli ile değiştirilmesini isteme, ‘dir.

Maddenin 2’inci fıkrasında tüketicinin üretici ve ithalatçıya karşı yalnızca “*ücretsiz onarım*” ve “*malın ayıpsız misli ile değiştirilmesi*” haklarını kullanabileceği belirtilmiştir. *Satıcı, üretici ve ithalatçı bu iki hakkın yerine getirilmesi bakımından ise müteselsilen sorumludur.*

Maddenin 3’üncü fıkrasına göre, ücretsiz onarım ve malın ayıpsız misli ile değiştirilmesi haklarının kullanımında bu hakların yerine getirilmesinin satıcı için orantısız güçlükler sebep olması halinde ise tüketici yalnızca “*sözleşmeden dönme*” ve “*ayıp oranında bedelden indirim*” hakkını kullanabilir.

Tüketicinin malın ayıplı olması nedeniyle kullanabileceği seçimlik haklarının yanında tazminat talep etme hakkı da bulunmaktadır. TKHK’da tüketicinin tazminat talep etme hakkı bakımından 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun ilgili hükümlerine atıf yapılmıştır. Zamanaşımı ise TKHK Madde 12 de düzenlenmiştir:

Kanunlarda veya taraflar arasındaki sözleşmede daha uzun bir süre belirlenmediği takdirde, ayıplı maldan sorumluluk, ayıp daha sonra ortaya çıkmış olsa bile, malın tüketiciye teslim tarihinden itibaren iki yıllık zamanaşımına tabidir. Bu süre konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallarda taşınmazın teslim tarihinden itibaren beş yıldır. Bu Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası saklı olmak üzere ikinci el satışlarda

²⁰ Atamer Yeşim M. –Baş Ece, “Avrupa Birliği Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak 6502 Sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Satım Sözleşmesinde Ayıptan Doğan Sorumluluk”, İstanbul Barosu Dergisi, cilt:88, özel sayı:1, 2014, s.33.

satıcının ayıplı maldan sorumluluğu bir yıldan, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallarda ise üç yıldan az olamaz. Ayıp, ağır kusur ya da hile ile gizlenmişse zamanaşımı hükümleri uygulanmaz.

Buna göre, ticari satımdan farklı olarak ikinci el satışlar bakımından zamanaşımı süresinin bir yıldan az olamayacağı düzenlenmiştir.

Görüldüğü üzere TKHK kapsamına giren ayıplı satış halinde ticari satımlarda düzenlenen ayıp ihbar süreleri bulunmamaktadır. Yine tüketicilere ayıplı satış halinde satıcı haricinde üretici ve ithalatçıya da başvurma imkânı getirilmiştir. Ayrıca ikinci el satışlar bakımından zamanaşımı süresinin bir yıldan az olamayacağı düzenlenmiştir.

Sonuç

Günlük hayatta sıkça karşılaşılan ticari satım sözleşmelerinde ayıplı ifa hali nedeniyle alıcının seçimlik haklarını kullanabilmesi ve hakkına kavuşabilmesi için ayıp ihbarında bulunması zorunludur. Ticari satım sözleşmelerinde alıcının ayıp ihbarının nasıl yapılacağı ve ayıp ihbarının yapıldığının ispatı hususu tartışmalıdır.

Tacirler arasında ayıp ihbarının 6102 Sayılı TTK. m. 18/3 de bahsedilen şekil kurallarına göre yapılması gerekli midir değil midir sorusunun cevabı ticari hayat açısından oldukça önemlidir.

Uygulamada ve doktrinde ticari satım sözleşmelerinde satım konusunun adi satım sözleşmelerindeki satım konusuna oranla daha yüksek meblağlı, nitelikli olması gibi gerekçelerle alıcının mutlaka TTK. m. 18/3 deki kurala uygun bir ayıp ihbarında bulunması gerektiği yönünde görüşler bulunmaktadır. Özellikle Yargıtay'ın 19. Hukuk Dairesi bu paralelde kararlar vermiştir.

TTK. m. 18/3 de ayıp ihbarının hüküm içerisinde açık bir *şekilde ifade edilmemesinden* hareketle ticari satım sözleşmelerinde alıcının hiçbir şekle tabi olmadan ayıp ihbarında bulunabileceği yönünde görüşler de bulunmaktadır. Özellikle Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin kararları da bu yöndedir.

6102 Sayılı TTK Madde:18/3 de mevcut pozitif hüküm karşısında yürürlükteki kanun bakımından tacirler arası ticari satımlara ilişkin ayıp ihbarının bu hükümde öngörülen şekillere tabi olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir.

Bazı yazarlar tarafından, TTK Madde:18/3 de sözü edilen şekil şartının, sadece sözleşmenin diğer tarafını temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe ve sözleşmeden dönmeye ilişkin olup bunun dışında kalan hususların *hükümün uygulama alanı dışında olduğu*, hükümün istisnai nitelikte olup bu hükümde hangi ihtar ve ihbarların burada öngörülen şekle tabi olduklarının *sınırlayıcı (tahdidi) şekilde sayıldığı*, *hükümde ayıp ihbarından söz edilmediği belirtilmiş ve ticari satımlarda ayıp ihbarının noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemiyle yapılmasının zorunlu olmadığı* dile getirilmiştir.

Ayıp ihbarının sonuçları düşünüldüğünde özellikle sözleşmeden dönme yani akdin feshi halinde, ihbar yükümlülüğünün yerine getirilmiş olması, aynı zamanda Kanunda (TTK. m. 18/3) yer alan hallerden birinin elde edilmesi amacıyla yönelik olarak kullanılmış olacaktır.

Tacirlerin basiretli iş adamı gibi davranma yükümlülüğü (TTK.m.18/2), ticari sözleşmelerden doğan davalarda dava konusu meblağın büyüklüğü ve hukuk güvenliği gibi özel nedenler göz önünde tutularak tacirler açısından ayıp ihbarları TTK Madde18/3 de belirtilen şekillerden biri ile yapılmalıdır. Ancak, söz konusu hükümün gerekçesi dikkate alındığında, Kanun Koyucunun bir geçerlilik şartı değil, ispat şartı öngördüğü bu sebeple ayıp ihbarının yapıldığının ilgili maddede belirtilen şekillerle ispat edilmesi gerektiği kabul edilmelidir. Zira büyük meblağlı ve kapsamlı ticari satım sözleşmelerinde ayıp ihbarının yapıldığının tanık beyanı gibi takdiri delillerle ispat edilebileceğinin kabulü satıcı tacirin ekonomik olarak zor durumda kalmasına ve menfaatler dengesinin ciddi şekilde bozulmasına sebep olabilecektir.

Kaynakça

- [1] **ARI** Zekeriyya, Ticari Satışlarda Alıcının Muayene ve İhbar Külfeti, www.e-akademi.org, (Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi), Sayı: 113, Temmuz 2011
- [2] **ARKAN** Sabih, Ticari İşletme Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (T.İş Bankası A.Ş Vakfı), Ankara 2011
- [3] **ARIKAN** Mustafa, Ticari Satım Sözleşmelerinde Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu ve Bu Bağlamda 6102 Sayılı TTK. m. 18/ııı Hükmünün Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, cilt:18, sayı:2, 2012
- [4] **ATAMER** Yeşim M.- BAŞ Ece, Avrupa Birliği Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak 6502 Sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Satım Sözleşmesinde Ayıptan Doğan Sorumluluk, İstanbul Barosu Dergisi, cilt:88, özel sayı:1, 2014
- [5] **AYDOĞDU** Murat- Kahveci Nalan, Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Adalet Yayınevi, Ankara 2017
- [6] **BAHTİYAR** Mehmet, Ticari İşletme Hukuku, 15. Baskı, Beta Yayını, İstanbul, 2014
- [7] **BOZKURT** Tamer, Ticari İşletme Hukuku, 12 Levha Yayınları, İstanbul 2013
- [8] **İLGÜN** Candaş, Ayıplı Mal Satımı Hallerinde ihbar Süreleri ve Şekli, 24-25 Kasım 2011 tarihli Uluslararası Tüketici Hukuku Sempozyumu
- [9] **İMREGÜN** Oğuz, Kara Ticareti Hukuku Dersleri, İstanbul 2005
- [10] **ŞAHİNİZ** Cevdet Salih, Tacirler Arası Ticari Satımlarda Satıcının Ayıplı İfadadan (Ayıplı Mal Tesliminden) Sorumluluğu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008
- [11] **TUNÇOMAĞ** Kenan, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, İstanbul 1977